

MICHELIN

MONACHIUM

ERGO
HESTIA®

Tytuł: Monachium. Michelin

Teksty: Le Guide Vert. Week-end - Munich

Tłumaczenie: Ewa Konopka, Justyna Nowakowska (*Niemiecki Szlak Alpejski*)

Redaktor prowadzący: Paweł Sondej

Redakcja: Anna Ożóg

Korekta: Aleksander Król, Mariusz Miodek

Projekt graficzny: Dawid Kwoka

Skład i fotoedycja: Sabina Binek

Projekt okładki: Jan Paluch

Zdjęcie na okładce: © trabantos / shutterstock.com

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 230 98 63

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

Księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bemom1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzje.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-3155-6

Copyright © Le Guide Vert Michelin – Michelin & cie

Le Guide Vert Michelin, 46, avenue de Breteuil, 75324 Paris Cedex 07

Copyright © for the Polish Edition by Helion, 2017

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

MONACHIUM

© davis / Fotolia.com

Kup książkę

Poleć książkę

MONACHIUM W TRZY DNI

Dzień pierwszy

RANO

Kawa w Glockenspiel leżącym na [Marienplatz](#)★ (s. 58), w samym sercu Monachium. Z położonego na piątym piętrze lokalu można podziwiać wspaniały widok na wieżę Neues Rathaus (Nowy Ratusz, s. 58) i oglądać pokaz umieszczonych na niej figurek, które wprawiane są w ruch codziennie o godz. 11.00.

W pobliżu znajduje się [Viktualienmarkt](#)★ (Targ żywności, s. 59). Warto spróbować specjalów ze stołów *Biergarten* i zamówić zimne piwo.

Stary Ratusz przy Marienplatz

POPOŁUDNIE

Spacer ulicami [Altstadt](#)★★ (Stare Miasto, s. 63) aż do Rezydencji★★ (s. 69), po drodze wizyta we [Frauenkirche](#)★★ (Katedra NMP, s. 65). Na koniec długa przechadzka po [Englischer Garten](#)★ (Ogród Angielski, s. 84).

WIECZÓR

Kolacja na nabrzeżu w [Seehaus](#) (s. 31), w jednym z *Biergarten* w Ogródzie Angielskim, który leży nad samą wodą.

Dzień drugi

RANO

Kierunek Königsplatz, [Kunsttrel](#)★★★ (Dzielnica Muzeów, s. 72) i jego olśniewające kolekcje arcydzieł. W murach ośmiu muzeów można obejrzeć zbiory sztuki greckiej i egipskiej, malarstwo XX-wieczne lub dzieła współczesne. Muzea są oddalone od siebie i raczej nie da się wszystkiego zobaczyć, warto więc dokonać wyboru wcześniej. Później można iść na spacer aż do dzielnicy [Schwabing](#) (s. 82), położonej kilkaset metrów dalej, i zjeść lunch na tarasie *Kaisergarten* (s. 27), wspaniałej restauracji ze specjalami alpejskimi.

Ogród Angielski

POPOŁUDNIE

Po przechadzce po Schwabing warto znów wrócić na starówkę, by zwiedzić **Asamkirche** ★ (kościół św. Jana Nepomucena s. 67) i obejrzeć imponujący zbiór przedmiotów sakralnych. Dla wielu gratką będzie wizyta w dużym sklepie Lodenfrey (s. 35) i przymiernenie tradycyjnego stroju bawarskiego.

Wieczorem – Koktajl w luksusowym Falk's Bar (s. 30) i kolacja w dobrej restauracji na Starym Mieście.

Dzień trzeci

RANO

Wyjazd z Marienplatz lub z dworca centralnego piętrowym autobusem w kierunku **Nymphenburg** ★ ★ (zamek i park w Nymphenburg, s. 94). Trasa turystyczna przebiega przez Altstadt, a po kilku kilometrach kończy się przed letnią rezydencją książąt i królów Bawarii. Zimą warto zatrzymać się dłużej w komnatach zamku i w Marstallmuseum und Porzellansammlung (Muzeum Karet), latem zaś podziwiać uroki parku oraz **ogrodu botanicznego** ★ ★ (s. 98), jednego z najpiękniejszych w Europie.

Po powrocie do centrum można zjeść lunch w Augustiner Keller (s. 32), najslawniejszym **Biergarten** w Monachium.

POPOŁUDNIE

Piętrowym autobusem łatwo dojechać do **BMW Museum** ★ ★ (Muzeum BMW, s. 100), które stanowi centrum interaktywne słynnej marki samochodów i jest jednym z najczęściej odwiedzanych miejsc w Bawarii. Warto wejść na **wieżę telewizyjną** (s. 99), wznoszącą się tuż obok, w **Olympiapark**, by podziwiać piękny **widok** ★ ★ ★, z widocznymi na horyzoncie szczytami Alp.

© Martina Grimm / Fotolia.com

Pawilon w ogrodzie botanicznym

© Pphotos / Fotolia.com

Widok z wieży telewizyjnej w Olympiapark

© f9photos / Fotolia.com
Kościół Teatynów

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Kup książkę

Poleć książkę

PRZED WYJAZDEM

Informacja turystyczna

München Tourismus – tel.: 089 233 96 500 – www.muenchen.de

Marienplatz 2 (w Neues Rathaus) – pn.–pt. w godz. 9.30–19.30, sb. 10.00–16.00, nd. 10.00–14.00.

Bahnhofplatz 2 (na Dworcu Centralnym) – pn.–sb. 9.00–20.00, nd. 10.00–18.00.

Sendlinger Straße 1 – pn.–pt. 9.30–15.00 (w piątki do 12.30).

Strony internetowe

www.muenchen.de – strona Centrum Informacji Turystycznej miasta

www.germany.travel – na stronie Niemieckiej Centrali Turystycznej zamieszczono ciekawe artykuły dotyczące współczesnego Monachium

www.spiegel.de/international – międzynarodowe strony (w języku angielskim) niemieckiego dziennika „Der Spiegel”.

www.kunstareal.de – portal Dzielnicy Muzeów. Adresy, wystawy, godziny otwarcia i mapki; jest tu wszystko, po angielsku.

www.onesprime.de – świetna strona w wielu wersjach językowych z informacjami na temat kultury i życia w Monachium.

www.oktoberfest.de – oficjalna strona Oktoberfest jest bardzo pomocna przy planowaniu pobytu w Monachium.

www.munichbeergardens.com – strona w języku angielskim z informacjami na temat wszystkich *Biergarten* w stolicy Bawarii.

www.munich-today.de – strona w języku angielskim na temat rozrywek i restauracji.

www.fcbayern.de/en – aktualności na temat Bayernu Monachium

Pomnik bawarskiego Lwa przed Rezydencją

www.muenchenarchitektur.com – strona z informacjami dotyczącymi architektury i designu Monachium i Bawarii.

Ważne telefony

Konsulat Generalny RP w Monachium – Röntgenstr. 5 – www.monachium.msz.gov.pl – tel.: 089 418 60 80, **nr alarmowy 173 3705828**

Ogólnoeuropejski numer alarmowy – **112**

Policja – **110**

Straż pożarna – **112**

Karetka pogotowia – **192 22**

Nagłe wypadki medyczne – **089 19222**

Utrata karty płatniczej – **+48 828828828**: (Zintegrowany System Zastrzegania Kart Płatniczych)

Biuro Rzeczy Znalezionych – **089 233 96045**

TRANSPORT

Samolotem

Monachijskie lotnisko nosi nazwę **Munich International (MUC)** i jest położone 28 km na północny wschód od miasta.

Tel.: 089 975 00 (informacje o lotach), tel.: 089 975 214 70 (zagubione bagaże terminal 1), tel.: 089 975 228 70 (zagubione bagaże terminal 2), www.munich-airport.de

Lecąc do Monachium z Polski, mamy możliwość wyboru lotu bezpośredniego z Warszawy i Krakowa albo z przesiadką w Berlinie bądź Wiedniu.

Regularne linie lotnicze:

LOT – tel.: +48 225777755 – www.lot.com

Lufthansa – tel.: +49 (0)69 86 799 799 – www.lufthansa.com

Adria Airlines – tel.: +386 (0)1 369 1010 – www.adria.si

Pociągiem

Dworzec Hauptbahnhof znajduje się w centrum miasta. Dojeżdża do niego **metro** (linie U-Bahn U1, U2, U3, U4, U5 i U7) oraz **kolejka miejska** (linie S-Bahn S1, S2, S3, S4, S6, S7 i S8); tel.: 0180 6 99 66 33 – www.bahn.com.

Z Polski nie ma bezpośredniego połączenia. Możliwa podróż z przesiadką w Berlinie lub Wiedniu.

Autobusem

Eurolines – tel.: +49 61962078501 – www.eurolines.de/pl

Interbus Sindbad – tel.: +48 77 443 44 44; 801 22 33 44 – www.interbus.com.pl

Przejazdy organizowane są z wielu miast Polski. Czas przejazdu z Warszawy wynosi 16 godz., z Wrocławia - 11 godz. Bilet można kupić on-line już od 149 zł.

Samochodem

Podróż samochodem z granicy polsko-niemieckiej może trwać od 5 do 7 godz. Jadąc przez Czechy, trzeba założyć ponad 6 godz. jazdy od granicy. W Czechach, korzystając z autostrad i dróg ekspresowych, należy wykupić winietę (koszt: 10 dni – 310 CZK; miesiąc – 440 CZK).

Parkingi

Zakazy wjazdu, skomplikowane zasady ruchu drogowego i problemy z zaparkowaniem sprawiają, że lepiej jest unikać jazdy samochodem po Monachium. Osoby zmotoryzowane powinny poszukać hotelu z parkingiem i zostawić tam pojazd na czas pobytu. Funkcjonujący program System Park & Ride umożliwia zatrzymanie auta czy motocykla na przedmieściach i poruszanie się środkami transportu publicznego. Informacje: www.mvv-muenchen.de.

Międzynarodowy port lotniczy Munich International Airport

OTO MONACHIUM

Sąsiadująca z Alpami stolica Bawarii jest miastem tętniącym życiem. Liczy ponad 1,4 mln mieszkańców i jest drugim po Berlinie najczęściej odwiedzanym przez turystów miejscem w Niemczech. Miłośników sztuki przyciągają muzea z wyjątkowymi eksponatami i barokowe kościoły. Słynne święto piwa, Oktoberfest, zaskakuje wielością straganów i kiermaszów, a otwarte przez cały rok Biergarten, czyli słynne ogródki piwne, specjały bawarskiej kuchni oraz gościnność mieszkańców sprawiają, że turyści chętnie przyjeżdżają do Monachium.

Położenie

Monachium leży przy ważnym węźle drogowym, na skrzyżowaniu autostrady A9 biegnącej z północy na południe i autostrady A8 łączącej Francję z Austrią; 142 km na zachód od Salzburga, 165 km na północ od Innsbrucku, 232 km na wschód od Stuttgartu, 166 km na południe od Norymbergi. Stare Miasto otacza Altstadttring.

Portret miasta

Stolica Bawarii, położona w centrum Europy, otoczona łańcuchem Alp od południa i granicząca z Włochami, ma charakter i środkowoeuropejski, i południowy. Wpływ Wiednia widać w istniejących tu od dawien dawna kawiarniach, pałacu Wittelsbachów czy budynkach

Jugendstil. Styl włoski odzwierciedla się natomiast w sposobie życia monachijczyków, którzy potrafią cieszyć się jego urokami.

Monachium rozpościera się na obszarze o wymiarach 21 km z północy na południe i 27 km ze wschodu na zachód. Ta rozpiętość wynika z zakazu wznoszenia budynków wyższych niż podwójna wysokość wieży kościoła NMP (przynajmniej w centrum). Ponadto 15% terenów zielonych obszaru miasta to miejsca, w których można się dotlenić i zrelaksować, zwłaszcza w Ogrodzie Angielskim znajdującym się w samym sercu metropolii. Englischer Garten zaliczany jest do największych parków miejskich, które mogą konkurować z parkami Londynu i Nowego Jorku.

Panorama Monachium kojarzy się z dwiema cebulastymi dzwoniczami

Panorama Monachium

Frauenkirche, nie należy jednak sądzić, że projekty architektoniczne miasta zatrzymały się w epoce katedr. Na północy Monachium, w **Olympiapark**, wznosi się ogromna wieża telewizyjna, z której szczytu można podziwiać imponujący **widok** ★ ★ ★ na Alpy. Na terenie parku znajduje się również stadion olimpijski z dachem w kształcie namiotu, który jest miejscem nietypowych wspinaczek, a obok trzy futurystyczne budynki, siedziba, muzeum i centrum **BMW**. Wielu monachijczyków zakłada tradycyjny strój bawarski na sobotni wieczór lub na brunch niedzielny: *Lederhose* (skórzane spodnie) dla mężczyzn, *Dirndl* (suknia z gorsetem i fartuszkim) dla kobiet.

Dzielnice

Labyrinth wąskich uliczek, wijących się od kościoła NMP aż do rezydencji Wittelsbachów, tworzy **Stare Miasto**. Galeria handlowa Fünf Höfe, zaprojektowana przez architektów pracowni Herzog & de Meuron odzyskała dawną świetność. Podobnie w **Kunstareal** (Dzielnicy Muzeów) – godnym uwagi przykładem współistnienia stylów jest powiększona przez firmę Foster + Partners willa Lenbacha.

W dzielnicy **Schwabing** na północy Monachium znajdują się budynki z XIX w. i kilka pięknych przykładów

architektury *Jugendstil*. Dzielnica ta, zielona i bogata, z restauracjami i modnymi kawiarniami, stała się miejscem burżuazji i bohemy.

Na południu miasta dobrze zachowane **Haidhausen** cieszy się dużą popularnością, zwłaszcza wśród młodych rodziców, ze względu na funkcjonalną architekturę budynków, spokojne uliczki i dobre restauracje. Haidhausen jest dzielnicą o charakterze mieszczańskim, w której mieszka się bardzo komfortowo. Niekonwencjonalni członkowie społeczeństwa, artyści, geje chętnie osiedlają się w **Glockenbach**, nad brzegiem rzeki Izary. Jest to niewątpliwie miejsce, w którym kwitnie twórczość i życie nocne stolicy Bawarii.

Wszędzie można czuć się bezpiecznie dzięki skutecznie działającej policji, bardzo niskiemu wskaźnikowi bezrobocia oraz obywatelskiej postawie mieszkańców. Na Starym Mieście i w okolicach nie ma na ulicach sygnalizacji świetlnej ani nawet przejść dla pieszych: przyjmuje się, że każdy zachowuje się odpowiedzialnie. Kultura, sztuka, zieleni, miejska dynamika: Monachium z powodzeniem łączy wszystkie te atuty. Standard życia jest bardzo wysoki. Potwierdza to boom demograficzny, będący przeciwieństwem ogólnokrajowej tendencji.

© gobovianko / Fotolia.com

Park Olimpijski - Olympiapark

NOCLEGI

Am Viktualienmarkt.....	2
Bayerische Hof.....	3
Cortina.....	6
Lux.....	16
Muller.....	20
Tortbrau.....	23

RESTAURACJE

Altes Hackerhaus.....	1
Andelisee am Dom.....	2
Augustiner Gaststätten.....	4
Brenner.....	8
Der Pschorr.....	12
Hofbräu.....	14
L'Osteria.....	16
Les Deux.....	17
Marktwirt.....	20
Schuhbecks.....	23
Schranneuhalle.....	25
Spatenhaus an der Oper.....	26
The Grill.....	13

Viktualienmarkt.....	30
Weisses Bräuhaus.....	32
Wirtshaus Ayingers.....	34
Zum Alten Markt.....	35
Zum Franziskaner.....	36

KAWIARNIE I PIWIARNIE

Bar Centralo.....	3
Café Frischhut.....	4
Café Luitpold.....	7
Dallmayr.....	9
Falk's Bar.....	10
Glockenspel Café.....	12
Hofbräuhaus.....	14
Kreutzkamm.....	16
Oskar Maria.....	18

ZAKUPY

Angermaier.....	2
Dallmayr.....	3
F3 Maier.....	4
Lodenfrey.....	6

Lola Pallingner.....	7
Ludwig Beck.....	8
Obacht!.....	12
Porzellan Manufaktur Nymphenburg.....	14
Servus Heima.....	15
Soda.....	16
Tracht und Heimat.....	19
Tracht und Mode.....	20
Wies'n Tracht & Mehr.....	21

ROZRYWKA

Bar Corso.....	4
Heart.....	8
Pacha.....	10
Robinson Kuhlmann - New York Bar.....	11
089.....	1

ceniony przez miłośników dobrej kuchni ze względu na sprzedawane tu doskonałe produkty rolne, od których uginają się stragany. Uwagę przyciągają również

oryginalne stoiska. Targ jest najbardziej popularnym miejscem spotkań – w Biergarten można miło spędzić czas, skosztować piwa i przysmaku o nazwie Obatzda,

czyli pasty serowej podawanej na preclu. Sześć monachijskich browarów (Augustiner, Hacker-Pschorr, Hofbräu, Löwenbräu, Paulaner, Spaten-Franziskaner) sprzedaje piwo kolejno jeden po drugim. Jest to najlepsze rozwiązanie wymyślone przez władze w celu sprawiedliwego podziału dochodów.

Wokół *Biergarten* stoi sześć fontann. Dwie z nich są ozdobione rzeźbami upamiętniającymi komika Karla Valentina (1882–1948) i jego partnerkę Liesl Karlstadt. Na targu warto spróbować bawarskiej specjalności *Weißwurst* (białej kielbasy z mięsa cielęcego). Jada się ją przed południem, wraz z precl'em i słodką musztardą, i popija piwem.

Przechodzimy obok sklepu Nordsee, by dojść do Dreifaltigkeitsplatz, uroczonego placu z licznymi tarasami, a następnie idziemy Heiliggeiststraße, aż do Tal.

Kościół Ducha Świętego

(Heiliggeistkirche) D6

Prälat-Miller-Weg 3.

Ten gotycki kościół został całkowicie przebudowany w stylu barokowym w latach 1723–30. Fasada w stylu

© Boggy / Fotolia.com

Ołtarz w kościele Ducha Świętego

neobarokowym pochodzi z 1888 r. Obraz znajdujący się w ołtarzu głównym namalował **Ulrich Loth** (1664), a dwa anioły z dużymi skrzydłami, ustawione przed kolumnami ołtarza, są dziełem **Johanna Geoga Greiffa** (1730).

Po wyjściu ze świątyni idziemy w prawo, ulicą Tal.

© Boggy / Fotolia.com

Kościół Ducha Świętego

MONACHIUM

Ruszaj w świat z przewodnikiem Michelin!

- Poręczny format
- Czytelny układ treści
- Fascynujący portret miasta
- Liczne ciekawostki
- Aktualne informacje praktyczne

Michelin zaprasza Cię do wspólnego odkrywania najpiękniejszych zakątków Monachium! Z tym przewodnikiem zwiedzanie będzie prawdziwą przyjemnością! Szukasz niezwykłych miejsc i intrygujących zabytków? Nic prostszego! Dzięki gwiazdkom przy nazwach obiektów, dzielnic i miejscowości nie pominiessz żadnej turystycznej atrakcji. Szczegółowe plany i trasy zwiedzania ułatwią poruszanie się po mieście i jego okolicach. Starannie dobrane propozycje miejsc pomogą Ci znaleźć niebanalny nocleg, restaurację czy kawiarnię, w których spędzisz wyjątkowe chwile.

Gwiazdki – tradycyjny system oceny atrakcji turystycznych:

- ★★★ zobacz koniecznie
- ★★ warto odwiedzić
- ★ godne uwagi

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
tel.: 0 801 339900
kom.: 0 601 339900

ISBN 978-83-283-3155-6

9 788328 331556 >

Zaplanuj trasę podróży
z serwisem
www.ViaMichelin.com

Cena 20,90 zł

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA